

foreningens Historie 1836—86, Kjøbenhavns Musikkonservatorium, Kammermusikforeningen og fl.) og hans store publicistiske Virksomhed. Det fremsatte Forslag om en aarlig Bevilling af 1000 Kr. var ifølge foranførte at opfatte som knyttet til Dr. A. Hammerich personlig. Endnu tilføjedes, at Sagen i det hele og særlig Overdragelsen af det omhandlede Hverv til Dr. Hammerich var varmt anbefalet af Professor, Dr. phil. J. P. E. Hartmann.

Forslaget blev bevilget ved Finansloven for 1896—97 og efter Ministeriets Forestilling blev det ved kgl. Resolution af 9de April 1896 bifaldet, at der af det paa Universitetets Udgiftspost 7. a. disponible Beløb maatte udredes 1000 Kr. aarlig til Dr. phil. *Angul Hammerich* for at holde Forelæsninger over Musikens Historie.

III. Forelæsninger, Øvelser og Examina.

1. Tillægsexamen i Henhold til Anordning 1. Juli 1872.

Under 21de Januar 1896 meddelte Kirke- og Undervisningsministeriet det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, at det paa Ministeriets Forestilling ved kgl. Resolution af 20de s. M. var blevet bifaldet, at der meddeltes Stud. juris N. N. Tilladelse til at indstille sig til 2den Del af den fuldstændig juridiske Embedsexamen, uanset at der ikke var forløbet det ved kgl. Anordn. af 1ste Juli 1872 foreskrevne Tidsrum af 2 Aar siden han bestod den ved den nævnte Anordning indførte Tillægsexamen i Latin for dem, der efter at have taget den matematisk-naturvidenskabelige Afgangsexamen ville indstille sig til fuldstændig juridisk Embedsexamen.

Fakultetet havde i Skrivelse af 17de Januar 1896 anbefalet, at der meddeltes Andrageren fornævnte Tilladelse, da han i Begyndelsen af sin Studietid paa Grund af uheldige Forhold havde været forhindret i at underkaste sig fornævnte Tillægsprøve, og det formentlig var ubilligt, at hans Ukjendskab om Bestemmelsen i Anordn. 1ste Juli 1872 — der saa vidt vidstes aldrig havde foreligget til Anvendelse indenfor Fakultetet — skulde komme ham til Skade. Følgerne af den ansøgte Bevillings Nægtelse vilde for Ansøgeren, der havde taget den juridiske Fællesprøve i Vinteren 1894—95, blive, at han — da den fuldstændige juridiske Examens 2den Del ikke kunde tages senere end et Aar efter, at den første Del er bestaaet — ikke vilde kunne opnaa den fuldstændige juridiske Examen uden paany at tage den juridiske Fællesprøve. Fakultetet bemærkede derhos, at Ansøgeren under sin Studietid havde udvist en ikke almindelig Energi og stor Flid.

2. Den filosofiske Prøve.

I Henhold til den ved Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 27de April 1886 givne Bemyndigelse for det filosofiske Fakultet, jfr. Univ. Aarb. f. 1885—86 S. 49, er der blevet givet forskellige Studerende Tilladelse til — paa Grund af Indkaldelse til Militærtjeneste — at indstille sig til Prøver til ekstraordinære Tider.

3. Forelæsninger og Examina under det theologiske Fakultet.

Theologisk Embedsexamen.

Ved Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 18de April 1896 blev der i Henhold til Fakultetets Indstilling meddelt Tilladelse til, at Stud. theol. N. N. paa Grund af en daarlig Haand maatte have $4\frac{1}{2}$ Time til hver af de enkelte Opgaver ved den skriftlige Prøve til theologisk Embedsexamen i Sommeren s. A., saaledes at Udgifterne ved det forlængede Opsyn afholdtes af Ansøgeren.

— Et Andragende fra Stud. theol. N. N. om paa Grund af Sygdom at maatte besvare de skriftlige Opgaver ved den theologiske Embedsexamen i Sommeren 1896 i sit Hjem paa Landet, blev bevilget af Ministeriet ved Skrivelse af 30te April s. A., mod at han betalte Udgifterne ved det derved foranledigede særlige Opsyn.

4. Forelæsninger og Examina under det rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

a. Den juridiske Fællesprøve.

I Anledning af en til det rets- og statsvidenskabelige Fakultet indkommen Forespørgsel, om Forberedelsesexamen af lavere Grad, absolveret i Aaret 1880, gav Adgang til den juridiske Fællesprøve, meddelte Fakultetet ved Skrivelse af 22de Oktober 1895 Forespørgeren, »at han har Adgang til at indstille sig til den juridiske Fællesprøve paa Grundlag af den af ham i Januar 1881 absolverede Forberedelsesexamen af lavere Grad, dog senest i Examensterminen Vinteren 1897--98«.

— Under 10de Januar 1896 udbad Ministeriet sig Fakultetets Erklæring i Anledning af en af Sagfører N. N. indkommen Forespørgsel, om Anordn. af 1ste Marts 1895 § 2 in fine skulde forstaaes saaledes, at den, der efter de hidtil gjældende Regler havde bestaaet 4de Klasses Hovedexamen ved en Latinskole med 45 Points, fra Sommeren 1898 ikke kunde indstille sig til den juridiske Fællesprøve. Fakultetet udtalte i sin Skrivelse af 21de Januar 1896, at det ikke saa rettere, »end at Bestemmelserne i Bekj. af 31te August 1895 § 5, jfr. § 8, i Modsætning til de tilsvarende Bestemmelser om almindelig Forberedelsesexamen i Anordn. af 1ste Marts 1895 § 2 in fine og Bekj. af 12te Marts 1895 § 3, ifølge deres Udtryk kun stille skærpede Fordringer til Hovedexamen ved de lærde Skolers 4de Klasse som Betingelse for Adgangen til den juridiske Fællesprøve, for saa vidt Afgangsexamen afholdes i Juni 1896 eller senere«.

— Ved Skrivelse af 26de Maj 1896 meddelte Ministeriet Tilladelse til, at N. N. maatte indstille sig til den juridiske Fællesprøve senere end Januar 1898, men dog ikke senere end Januar 1899, uanset at han til almindelig Forberedelsesexamen kun havde opnaaet $68\frac{1}{3}$ Points og saaledes ikke fyldestgjorde Betingelserne i Bekj. af 12te Marts 1895 § 3 for til det nævnte Tidspunkt at kunne indstille sig til bemeldte Examen. Fakultetet havde anbefalet Andragendet.

— Under 28de Februar 1896 meddelte Ministeriet, efter Indstilling fra Fakultetet og Konsistorium, Tilladelse til, at der for Gjennemsyn inden Begyndelsen af juridisk Examens skriftlige Del af de af de juridiske Studerende til denne medbragte Lovsamlinger og Lovbøger maatte udbetales de for Notarius ved det rets- og statsvidenskabelige Fakultet fungerende Medhjælpere et Beløb af 50 Ø. for hver Kandidats Bøger, fra og med Examen i Sommeren 1895, at udrede af Universitetets Indtægtspost 6, Overskud af Examens- og Immatrikulationsgebyrer samt Dekanatsindtægter. Tilladelse til fornævnte Gjennemsyn var meddelt af Fakultetet under 6te April 1895, jfr. Univ. Aarb. f. 1894—95 S. 681.

— Ved Ministeriets Skrivelser af 30te Januar, 11te Marts, 21de Maj og 19de Juni 1896 blev der meddelt 2 Studenter Tilladelse til at underkaste sig den juridiske Fællesprøve i Sommeren s. A. og 2 Studenter samme Prøve i Vinteren 1896—97, uanset at de havde underkastet sig eller indstillet sig til de nævnte Prøver, henholdsvis i Vinteren 1895—96 og Sommeren 1896. Fakultetet havde anbefalet Andragenderne af følgende forskellige Grunde: indtrædende Værnepligt; Sygdom under Examens skriftlige Del; Ansøgerens Alder, økonomiske Vanskeligheder og hans Stilling som Islænder.

— Et Andragende fra en Studerende, der havde underkastet sig den juridiske Fællesprøve i Vinteren 1895—96, om Tilladelse til atter at indstille sig til Prøven i Sommeren 1896, blev afslaaet ved Ministeriets Skrivelse af 5te Februar 1896. Fakultetet havde fraraadet, at Andragendet blev bevilget af Hensyn til de af Andrageren anførte utilstrækkelige Grunde.

— Fakultetet meddelte under 18de Juni 1896 Stud. jur. N. N., der af økonomiske Grunde maatte søge praktisk Virksomhed paa Landet, Tilladelse til at indstille sig til den juridiske Embedsexamen uden at have hørt de befalede Forelæsninger.

b. Den fuldstændige juridiske Embedsexamens 2den Del.

Fakultetet bevilgede ved Skrivelser af 25de September og 18de Oktober 1895 Andragender fra 2de Studenter, der havde taget den juridiske Fællesprøve i Vinteren 1894—95, om først at indstille sig til den juridiske Embedsexamens 2den Del i Sommeren 1896. Ansøgerne havde begge i Tiden efter Fællesprøven haft større Sygdomme.

— Ved Skrivelse af 21de April 1896 meddelte Fakultetet 2de Studenter, der havde taget den juridiske Fællesprøve i Sommeren 1895, Tilladelse til, paa Grund af Aftjening af Værnepligt, først at indstille sig til den juridiske Embedsexamens 2den Del i Vinteren 1896—97.

— Under 15de Maj 1896 meddelte Fakultetet en Student, som havde taget den juridiske Fællesprøve i Sommeren 1895 og som paa Grund af Sygdom havde maattet forlade den skriftlige Prøve ved den juridiske Embedsexamens 2den Del i Sommeren 1896, Tilladelse til paany at indstille sig til denne Examen i Vinteren 1896—97.

c. *Den økonomisk-statistiske Examen.*

1. Kgl. Resolution af 13de Maj 1896 om Forandringer og Tilføjelser i Anordn. 20de Februar 1892 om Indretningen af de statsvidenskabelige Examinere ved Universitetets rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

Ved Skrivelse af 13de Marts 1895 til det rets- og statsvidenskabelige Fakultet henstillede Kirke- og Undervisningsministeriet, at det toges under Overvejelse, om der ikke maatte være Anledning til at foranledige udarbejdet en Oversigt over, hvilke Fordringer der stilles ved den økonomisk-statistiske Examen til Vejledning for dem, der agtede at indstille sig til denne Examen.

I Skrivelse af 7de April 1896 til Ministeriet udtalte *Fakultetet*, at der i denne Anledning havde været afholdt gjentagne Konferencer saavel mellem de særlig statsvidenskabelige Professorer som mellem dem og de juridiske Professorer, idet man havde fundet det rettest samtidig at overveje enkelte Ændringer i Anordn. af 20de Februar 1892, som den nu indvundne Erfaring havde vist at være ønskelige. Om Resultatet af disse Overvejelser skulde Fakultetet udtale følgende.

Den økonomisk-statistiske Examen støttede sig paa Studiet af National-økonomi og Statistik med et af disse Fag som Hovedfag, hvoraf en enkelt Del skulde gøres til Gjenstand for et specielt, mere indgaaende Studium. Overfor dette Hovedfag vare de øvrige Fag karakteriserede som Bifag — en Betegnelse, der maaske havde bragt de Studerende til noget at undervurdere deres Betydning for det hele Studium — og med Hensyn til disse Fag var der en vis Valgfrihed, idet man navnlig kunde vælge Fagene saaledes, at Studiet gik i mere theoretisk (filosofisk-historisk) Retning eller i mere praktisk Retning.

Med Hensyn til Studiet af de enkelte Fag skulde Fakultetet bemærke følgende.

Over Nationaløkonomiens Theori og Politik med Finansvidenskab samt Statistik holdtes der stadigt Forelæsninger og Examinatorier paa Universitetet med den statistisk-økonomiske Examens Krav for Øje, og for de Studerende, der benyttede Universitetets Vejledning, kunde der derfor for disse Fags Vedkommende ikke ret vel være nogen Tvivl om Examensstudiets Retning og Omfang. Det samme gjaldt med Hensyn til Faget »statsvidenskabelig Encyclopædi«.

Hvad derimod angik den Del af Hovedfaget, som var valgt til Special-Studium, skulde Fakultetet indrømme, at der kunde være nogen Tvivl. Det laa i Sagens Natur. Som Special-Studium kunde vælges et hvilket som helst Hovedafsnit af Nationaløkonomiens Discipliner eller Statistiken, og her var saa meget at vælge imellem, kunde tænkes saa mange Kombinationer, at det var umuligt forud at give almengjældende Regler for Studiets Omfang og Maade. Professorernes Forelæsninger kunde kun undtagelsesvis være saa indgaaende som Special-Studiet kræver; de kunde ordentligvis kun danne det Grundlag, paa hvilket den Studerende maatte bygge videre ved selvstændigt Arbejde. Under dette Arbejde vilde der da blive ydet hver enkelt Studerende Vejledning fra Professorernes Side og desuden An-

visning paa, hvad der kræves til Examen. Og en Fælles-Udtalelse fra de statsvidenskabelige Professorer herom kunde hver enkelt Studerende, saaledes som det ogsaa allerede var bleven Praxis, faa ved at indgive et Udkast til det Petitum, han i sin Tid agtede at indgive, naar han indstillede sig til Examen. Et saadant Prøve-Petitum, hvori Special-Studiets Retning og Omfang var angivet, kunde indgives saa længe før Examen, at den Studerende fik tilstrækkelig Tid til at rette sit Special-Studium efter det Svar, han modtog.

Som almindelig Anvisning for, hvad der krævedes af Special-Studiet, skulde Fakultetet udtale, at der i Regelen vilde blive forlangt, at den Studerende skulde kjende den danske Litteratur om vedkommende Special-Æmne og desuden nogle af de betydeligste udenlandske Behandlinger af Æmnet. I Regelen vilde der ogsaa blive forlangt Kjendskab til den danske Lovgivnings Bestemmelser paa vedkommende Omraade, saa at, naar der t. Ex. som Speciale var valgt »Landbopolitik«, fordredes der Kjendskab til den danske Landboret, og der kunde eventuelt blive examineret heri at vedkommende juridiske Professor. Denne sidste Fordring til Special-Studiet vilde imidlertid falde bort, naar det paa anden Maade, navnlig ved Examination i »Dansk Statsret« eller »Dansk Formue- og Næringsret« kunde konstateres, at det omhandlede Kjendskab til de danske Retsforhold var erhvervet.

Om den »større skriftlige Opgave i Hovedfaget« enten vilde blive fordret besvaret paa Laboratoriet under Opsigt eller i Hjemmet, vilde for hvert Tilfælde blive afgjort under Hensyn til, om Opgaven var af en saadan Art, at det kunde befrygtes, at der kunde og vilde blive ydet Hjælp til dens Besvarelse af andre, eller om Opgaven var af en saadan speciel Natur, at man forud kunde være nogenlunde sikker paa, at der ikke vilde blive ydet Hjælp. Ved Opgavens Besvarelse i Laboratoriet var det tilladt at benytte de dér tilstede værende litterære Hjælpemidler og ligeledes at medtage Bøger — dog ikke egentlige Lærebøger — fra Hjemmet, men dog kun saadanne, der kunde betragtes som »litterære Hjælpemidler«; hvis derimod selve den stillede Opgave skulde være direkte besvaret i et eller andet tilstede værende Skrift, vilde dette blive fjernet.

I Faget »Politisk Historie« vilde blive krævet det Pensum, som forlanges ved Magisterkonferens i Historie med Hensyn til den almindelige Historie i Tiden efter 1789. Som det fremgik af den vedlagte Skrivelse fra Professor, Dr. phil. E. Holm, agtede denne i den nærmeste Tid at paa-begynde en Forelæsning over dette Tidsafsnit.

For de juridiske Fags Vedkommende gav den i Anordn.'s § 7 indeholdte Bestemmelse, at der forudsættes samme Kundskabsfyldte som ved de stats- og retsvidenskabelige Examinere, tilstrækkelig Oplysning, for saa vidt angik Almindelig Retslære, Statsret og Folkeret. Derimod maatte det erkjendes, at de anførte Udtryk vare mindre heldige, for saa vidt angik Formue- og Næringsret, idet det havde været de statsvidenskabelige Professorers Mening, at dette Fag omtrent skulde læres i samme Omfang som ved den tidligere statsvidenskabelige Examen, medens de juridiske Professorer ikke mente at kunne forstaa Anordningens Ord paa denne Maade, uagtet

de erkjendte, at dette vilde være det i og for sig rigtigste, da der navnlig ikke syntes Grund til at fordre det nærmere Kjendskab til Obligationsrettens specielle Del, som kræves til juridisk Examen. Under de saaledes førte Forhandlinger om Studiet af de juridiske Fag, var det derhos blevet erkjendt, at det ogsaa vilde være heldigere at give en anden Bestemmelse om Omfanget af »Dansk Statsret« end den foran angivne, navnlig saaledes, at det kom til at hedde: »Dansk Forfatningsret samt Grundtrækkene af Stats- og Kommunal- Forvaltningen«, hvilke sidste da forudsattes meddelte i et lignende Omfang som i »Danmarks Statistik«, 4de Bind. Og da det endvidere havde vist sig, at den tilstaaede Valgfrihed overvejende var bleven benyttet til at indskrænke den juridiske Del af Studiet til de to mindste Fag, almindelig Retslære og Folkeret, hvad der gav dem, der agtede at søge Virksomhed i Administrationens Tjeneste, en hertil utilstrækkelig Uddannelse, vilde det formentlig ogsaa paa dette Punkt være rigtigt at gjøre nogen Forandring.

De her fremhævede forskellige Ulemper ved den nuværende Ordning vilde formentlig uden Skærpelse af de Fordringer, Anordningen i sin Helhed stillede til de Studerende, kunne afhjælpes derved, at der paa den ene Side gaves Fagene Formue- og Næringsret og dansk Statsret en saadan nærmere Bestemmelse som ovenfor angivet, hvorved det førstnævnte Fags Omfang formindskedes en Del, medens det paa den anden Side bestemtes, at dette Fag ikke kunde udskydes ved Benyttelsen af den i Anordningens § 7 indrømmede Valgfrihed, der saaledes kun kom til at omfatte de fem Fag: Statsvidenskabelig Encyklopædi, politisk Historie, almindelig Retslære, dansk Statsret samt Folkeret, af hvilke de to ligesom hidtil kunde udskydes.

For derhos at fremkalde et noget mere indgaaende Studium af de opgivne juridiske Fag ønskedes det yderligere bestemt, at der ved Examen blev at afholde en *skriftlig* Prøve i *et* af de juridiske Fag, saaledes at det stod Fakultetet frit ved hver Examen at bestemme, i hvilket Fag Opgaven skulde gives.

Da disse Forandringer i sig selv vare meget lempelige og gjensidig vistnok omtrent opvejede hinanden saaledes, at Fordringerne til de Studerende næppe kunde siges at blive forøgede, vilde de formentlig kunne træde temmelig hurtigt i Kraft. Dog ansaas det, i Betragtning af, at Formue- og Næringsret blev et obligatorisk Fag, rigtigst først at bringe dem til Anvendelse ved den Examen, som afholdtes i Januar 1898.

Fakultetet anholdt i Henhold til det udviklede om, at Ministeriet vilde søge Anordn. af 20de Februar 1892 ændret i følgende Punkter:

»1. ad § 7, første Stykke. Efter »Bifag« i fjerde Linie tilføies: »deriblandt altid Formue- og Næringsret«.

2. § 7, sidste Stykke affattes saaledes: »Dansk Statsret omfatter dansk Forfatningsret samt Grundtrækkene af Stats- og Kommunal- Forvaltningen. For almindelig Retslæres og Folkerets Vedkommende forudsættes samme Kundskabsfylde som ved de stats- og retsvidenskabelige Embedsexaminer, for Formue- og Næringsrettens Vedkommende som for de tilsvarende Partier af »Privatrettens Encyklopædi« ved den tidligere statsvidenskabelige Examen«.

3. ad § 8. Efter første Stykke tilføjes: »Endvidere gives en skriftlig Opgave, til hvis Besvarelse en Tid af 3 Timer indrømmes, i et af de juridiske Bifag efter Fakultetets nærmere Bestemmelse i hvert enkelt Tilfælde«.

4. ad § 9. I første Linie indskydes efter Ordene »Danmarks Statistik«: »og det juridiske Bifag, i hvilket der er givet skriftlig Opgave« og i 4de Linie forandres Ordene: »foran nævnte Fag« til »de tre først nævnte Fag«.

5. Disse Ændringer træde i Kraft ved den Examen, som afholdes i Januar 1898«.

Ved Ministeriets Bekjendtgørelse af 20de Maj 1896 meddeltes det Fakultetet, at det ved *kgl. Resolution af 13de s. M.* var bifaldet, »at der i Anordn. af 20de Februar 1892 om Indretningen af de statsvidenskabelige Examinere ved Universitetets rets- og statsvidenskabelige Fakultet foretages følgende Forandringer:

at § 7, 1ste Stykke, erholder Tilføjelsen: »deriblandt altid Formue- og Næringsret«, saaledes at Stykket kommer til at lyde: »Hver Examen sammensættes af et Hovedbifag og flere Bifag. Til Hovedfag kan enten Nationaløkonomi eller Statistik vælges; det af disse Fag, der ikke vælges til Hovedfag, bliver Bifag, og derhos opgiver Kandidaten fire af de øvrige foran nævnte Fag som Bifag, deriblandt altid Formue- og Næringsret«;

at samme Paragrafs sidste Stykke erholder følgende ændrede Affattelse: »Dansk Statsret omfatter dansk Forfatningsret samt Grundtrækkene af Stats- og Kommunalforvaltningen. For almindelig Retslæres og Folkerets Vedkommende forudsættes samme Kundskabsfylde som ved de rets- og statsvidenskabelige Embedsexaminere, for Formue- og Næringsrettens Vedkommende som for de tilsvarende Partier af »Privatrettens Encyklopædi« ved den tidligere statsvidenskabelige Examen«;

at der i § 8 efter 1ste Stykke indskydes følgende Sætning: »Endvidere gives en skriftlig Opgave, til hvis Besvarelse en Tid af 3 Timer indrømmes, i et af de juridiske Bifag efter Fakultetets nærmere Bestemmelse i hvert enkelt Tilfælde«;

at der i § 9, 1ste Stykke, efter Ordene »Danmarks Statistik« indskydes: »og det juridiske Bifag, i hvilket der er givet skriftlig Opgave«, og at Ordene »foran nævnte Fag« forandres til »de tre først nævnte Fag«, saaledes at Paragrafens 1ste Stykke erholder følgende Affattelse: »I Nationaløkonomiens Theori og Politik samt Danmarks Statistik og det juridiske Bifag, i hvilket der er givet skriftlig Opgave, bestemmes Karakteren for hvert Fag efter en samlet Bedømmelse af de skriftlige og mundtlige Besvarelser, dog saaledes, at der for den større skriftlige Opgave i Hovedfaget gives en særlig Karakter, der ligesom de tre Karakterer i de tre først nævnte Fag har dobbelt Værdi. Karaktererne ved den mundtlige Prøve i Statistikens Theori samt de fire af Kandidaten opgivne Bifag tillægges der enkelt Værdi«;

at de nævnte Ændringer træde i Kraft ved den Examen, som afholdes i Januar 1898«.

2. Andre Afgjørelser.

I Anledning af en Forespørgsel fra Landbrugslærer N. N. i Norge om Betingelserne for Udlændinges Adgang til at tage statsøkonomisk Examen — hvorved antoges sigtet til økonomisk-statistisk Examen — ved Københavns Universitet og om Studietidens Længde, meddelte Fakultetet under 12te December 1895 Forespørgeren, at Udlændinge havde Adgang til økonomisk-statistisk Examen, naar de her i Landet havde taget den polytekniske Examen eller Officersskolens ældste Klasses Afgangsexamen, samt naar de vare immatrikulerede som Student ved Københavns Universitet og desuden havde taget en Examen ved det filosofiske Fakultet. Immatrikulationen ved Københavns Universitet forudsatte, at den Paagjældende her i Landet havde taget Studenterexamen eller at han havde været immatrikuleret ved et fremmed Universitet. De, der ikke havde taget Studenterexamen her i Landet, maatte tage en Præliminærexamen ved det filosofiske Fakultet, medmindre de erholdt særlig Bevilling eller Fritagelse for denne. Norske Studenter, som havde taget examen philosophicum ved Christiania Universitet, kunde, naar de immatrikuleredes her, vente Fritagelse for at underkaste sig nogen filosofisk Prøve her, naar de for Filosofi havde erholdt en Karakter, der svarede til hvad her udkræves for at bestaa den nævnte Prøve. Til økonomisk-statistik Examen vilde sandsynligvis hengaa en Studietid af $2\frac{1}{2}$ à $3\frac{1}{2}$ Aar. Adgangen til de offentlige Forelæsninger vilde ordentligvis ikke blive nægtet Udlændinge, selv om de ikke opfyldte de angivne Betingelser. Endelig bemærkedes, at en Omordning af økonomisk-statistisk Examen var under Forberedelse.

5. Forelæsninger og Examina under det lægevidenskabelige Fakultet.

a. *Forslag fra Docent, Overlæge, Professor, Dr. med. O. Haslund om Indførelse af en klinisk Prøve i Hudens og de veneriske Sygdomme ved den lægevidenskabelige Embedsexamen.*

Under 8de Marts 1896 modtog Konsistorium fra det lægevidenskabelige Fakultet et Andragende fra Docent, Overlæge ved Kommunehospitalet, Professor, Dr. med. O. Haslund om Indførelse af en klinisk Prøve i Hudens og de veneriske Sygdomme ved den lægevidenskabelige Embedsexamen og om Oprettelsen af en Afdeling for de nævnte Sygdomme ved det projekterede nye Frederiks Hospital.

Professor *Haslund* bemærkede, at den meget store Udbredning og den stadige Tiltagen af fornævnte Sygdomme, der gjorde, at ingen Læge, hverken paa Landet eller i Byerne kunde undgaa at komme i Berøring med dem og komme til at behandle dem, maatte gjøre det til en uafviselig Fordring, at der ikke meddeltes Nogen jus practicandi, uden at han ved en aflagt Prøve havde godtgjort Kjendskab til dem, og det i saa betryggende Grad, at Individet og Samfundet ikke kom til at lide ved den autoriserede Læges Ukyndighed. Fejltagelser med Hensyn til disse Lidelser kunde jo medføre de mest skæbnesvangre Følger, ikke alene for de Syges Vedkom-

mende, men ogsaa for hans Omgivelser, ofte i stor Udstrækning, da det jo for største Delen gjaldt om smitsomme Sygdomme. Som Forholdene nu vare, herskede der blandt Lægestanden i Almindelighed en saadan Uvidenhed baade med Hensyn til Pathologi, Diagnose og med Hensyn til Behandlingen af disse Sygdomme, at det var paatrængende nødvendigt, at der indførtes Forandringer i det bestaaende; det obligate Semester i Dermatologi og Venerologi absolveredes paa et Tidspunkt i Studietiden, hvor Udbyttet kun kunde blive yderst tarveligt, og Bevidstheden hos Studenten om ikke ved Examen at kunne blive examineret i disse Specialiteter gjorde ham ligegyldig for Erhvervelsen af de nødvendigste Kundskaber. Det var ganske sikkert mere end et Tilfælde, at han for Tiden havde 3 Læger i Kjøbenhavn under Behandling for Syphilis insons; i intet af Tilfældene havde Smittekilden kunnet oplyses, og de havde altsaa været fuldstændigt uvidende om, at de Patienter, de behandlede, og som havde inficeret dem, havde været beheftede med Syphilis. Det var hans Overbevisning, at den betydelige Udbredning og Tiltagen af de veneriske Sygdomme for en Del skyldtes Lægernes mangelfulde Kundskab til disse Lidelser, og han havde derfor anset det for sin Pligt, som den, der bedst kunde bedømme baade Manglerne, der klæbde ved den nuværende Uddannelse og Nødvendigheden af indgaaende Kjendskab til disse Sygdomme, at fremkomme med sit Forslag. Det kunde ikke forsvares, at Staten autoriserede Folk til Læger, naar de manglede Begreb om og savnede de nødvendigste Kundskaber til at erkjende og behandle *nogle af de hyppigst forekommende Sygdomme*.

At Universitetet savnede en Hospitalsafdeling for Hudens og de veneriske Sygdomme, hvor Undervisning og Examensexamination kunde foregaa, var en Mangel, der *maatte* søges afhjulpen, og det var derfor meget beklageligt, at der ikke var medtaget en saadan Afdeling i Planen for det nye Frederiks Hospital; men han kunde ikke se andet, end at den endnu *maatte* kunne ændres saaledes, at der kunde blive Plads for en saadan Afdeling. Dertil fordredes rigtignok, at der erhvervedes noget mere Grund, idet den paatænkte Afdeling — for Økonomiens og Administrationens Skyld — *maatte* have Plads, hvor en Del af Institutterne vare projekterede, og disse altsaa flyttes lidt længere bort, f. Ex. til den anden Side af Nørre-Allé; men selv om dette ikke skulde kunne lade sig realisere paa nuværende Tidspunkt, saa *maatte* og burde Indførelsen af Dermatologi og Venerologi som Examensfag af den Grund ikke udsættes længere; det kunde ikke forsvares lige overfor Samfundet, og vi kunde ikke i denne Retning vedblive at staa tilbage for andre civiliserede Stater. Den foreløbige Ordning, ved hvilken Undervisningen foregik paa Kommunehospitalet, vilde vel ogsaa kunne udstrækkes til, at Examinationen gik for sig dér.

Det lægevidenskabelige Fakultet udtalte ved Fremsendelsen af Andragendet, at medens det selvfølgelig altid var ønskeligt og i flere Tilfælde nødvendigt, at der gaves de medicinske Studerende Lejlighed til praktisk Uddannelse i Medicinens forskellige Specialiteter, og at der førtes en praktisk Kontrol med de Studerendes Benyttelse af den givne Lejlighed, blev der flere Forhold at tage i Betragtning, naar Talen var om Indførelse af Prover i de nævnte Specialiteter ved Embedsexamen, saaledes at Antallet

af Examensfag voxede, medens Organisationen af Examen forøvrigt holdtes uforandret; den Nytte, der frembragtes ved, at de Studerende lagde større Vægt paa Studiet af Specialiteter, naar der for dem gaves en særlig Karakter ved Embedsexamen, kunde nemlig let opvejes af dermed følgende Ulemper. Ved Indførelse af Prøver i Specialfag i større Udstrækning — og flere Specialiteter havde i denne Retning den samme om end ikke større Betydning end de i Andragendet nævnte, Dermatologi og Venerologi, — vilde Helheden i Studiet udsættes for at lide, idet Examinationen i Medicinens Hovedfag tabte i Betydning og opløstes i en Række løst sammenknyttede Specialprøver.

Naturligvis vilde imidlertid af og til det Tilfælde indtræde, at en Specialitet paa Grund af sin almindelige videnskabelige Basis og store Nytte for den praktiske Lægekunst kunde ønskes optaget blandt Examinationsfagene; Formaalstjenligheden heraf vilde bero paa et Skjøn, der ganske naturligt kunde blive forskelligt for den, der alene havde Specialitetens Fremme for Øje, og den, der mere førtes til at se det særlige Fag som Led i den samlede Undervisning.

Fakultetet skønnede nu, at det for Tiden ikke vilde være heldigt at foretage en saadan Forandring ved den lægevidenskabelige Embedsexamen, at der tilføjedes den særlige kliniske Prøver i de forskellige Specialiteter, og maatte derfor fraraade Professor Haslunds Andragende. Ihvorvel den praktiske kliniske Undervisning led under flere uheldige Forhold, der for største Delen kunde føres tilbage til de Studerendes voxende Antal og Undervisningsmidlernes Utilstrækkelighed, saa Fakultetet dog ingenlunde saa mørkt som Professor Haslund paa den Uddannelse, de Studerende nød ved de tvungne halvaarlige Kursus i Hud- og veneriske Sygdomme, og troede ikke, at man med Rette kunde sige, at der blandt Lægestanden i Almindelighed i den Udstrækning, som af Professor Haslund anført, fandtes Uvidenhed om de nævnte Sygdomme og deres Behandling.

Fakultetet maatte derfor bestemt tilbagevise den Paastand, at det ikke skulde være forsvarligt at give jus practicandi til Kandidater, der under de nuværende Forhold absolverede lægevidenskabelig Embedsexamen.

Med Hensyn til den Del af Professor Haslunds Andragende, hvori der tilraadedes Opførelse af en særlig Afdeling for veneriske og Hud-Sygdomme ved det projekterede nye Frederiks Hospital, skulde Fakultetet henlede Opmærksomheden paa, at Indretningen af en saadan Afdeling var opgivet paa Kommissionens Plan paa Grund af Pladsmangel. Skulde det Tilfælde indtræde, at der blev mere Plads til Raadighed paa den foreslaaede Plan, vilde Fakultetet selvfølgelig tage Tanken op om Oprettelsen af en Afdeling som den nævnte til fornyet Overvejelse; Fakultetet skulde dog tilføje, at der fandtes andre paa Grund af Pladsmangel opgivne Krav af maaske lige Vigtighed, der i saa Tilfælde maatte tages i Betragtning. Saafermt der skulde vise sig Lejlighed til en Udvidelse og Forandring af Kommissionens Plan, maatte Fakultetet derfor udbede sig den hele Sag samlet til fornyet Overvejelse.

Konsistorium sluttede sig i Skrivelse af 20de Marts 1896 til Ministeriet til Fakultetets Udtalelser.

Fra Ministeriets Side er der derefter ikke blevet foretaget videre i denne Sag.

b. Forslag om Fornyelse af det midlertidige Honorar til Overlægen ved Kommunchospitalets 6te Afdeling for Foretagelse af lægevidenskabelige Skjøn over tvivlsomme Sindstilstande efter Retternes Begjæring.

I Henhold til kgl. Resolution af 10de November 1866 blev Afgivelsen af lægevidenskabelige Skjøn over tvivlsomme Sindstilstande, for saa vidt disse forlanges af Retterne, udsondret fra Embedet som Stadslæge i Kjøbenhavn og henlagt under Posten som Docent i Retslægevidenskab ved Universitetet. Da Professor, Dr. med. Gædeken, som havde været ansat som Docent i Retslægevidenskab siden denne Posts Oprettelse og som siden 1875 tillige havde beklædt Posten som Overlæge ved Kommunchospitalets 6te Afdeling, i Aaret 1887 fratraadte sidstnævnte Post, blev imidlertid Afgivelsen af de nævnte Skjøn i Henhold til kgl. Resolution af 25de Juli 1888 indtil videre henlagt til Posten som Overlæge ved bemeldte Afdeling paa Kommunchospitalet, da der ikke kunde stilles fornødent Lokale til Docentens Raa-dighed til Foretagelse af de Undersøgelser, paa hvilke Skjønnet skulde bygges. Ifølge den da med Kjøbenhavns Magistrat trufne Ordning, som samme forbeholdt sig Ret til eventuelt at fordre forandret, overtog Overlægen ved vedkommende Afdeling indtil videre uden Vederlag det omhandlede Hverv, men efter hans senere indgivne Ansøgning blev der paa Justitsministeriets Foranstaltning midlertidig for Finansaarene 1893—94, 1894—95 og 1895—96 paa Finansloven bevilget ham et aarligt Vederlag af 1000 Kr., jfr. Rigsdagstidende 1892—93 Tillæg B. Sp. 809 ff. og 1063 ff., idet man udsatte den endelige Ordning af Sagen, indtil det nye Arresthus ved Vesterfælledvej, paa hvis Sygeafdeling de nævnte Undersøgelser muligvis passende kunde foretages, blev taget i Brug.

I Skrivelse af 11te Oktober 1895 meddelte *Justitsministeriet* Kirke- og Undervisningsministeriet, at det, da den ommeldte midlertidige Bevilling udløb ved Udgangen af Finansaaret 1895—96, og da det nye Arresthus ved Vesterfælledvej nu var taget i Brug, paany havde taget Spørgsmaalet om, til hvem Afgivelsen af de omhandlede Skjøn burde henlægges, op til Behandling og i den Anledning indhentet Betænkninger over Sagen fra det kgl. Sundhedskollegium og Kjøbenhavns Magistrat. Saavel Sundhedskollegiets Majoritet som Kjøbenhavns Magistrat havde udtalt sig imod, at Sagen ordnedes paa den Maade, at Afgivelsen af de omhandlede Skjøn paany henlagdes under Docenten i Retslægevidenskab, saaledes at han foretog de fornødne forudgaaende Undersøgelser i det nye Fængsels Sygehusafdeling. Sundhedskollegiets Majoritet havde udtalt sig for, at Sagen ordnedes enten saaledes, at den paagjældende Virksomhed henlagdes under Lægen ved det nye Arresthus under Forudsætning af, at denne Post blev besat med en Læge med fornøden psykiatrisk Uddannelse og Erfaring, eller saaledes, at den hidtil værende Ordning fremdeles opretholdtes. Kjøbenhavns Magistrat havde anbefalet, at den hidtil gjældende Ordning fremdeles opretholdes indtil videre, saaledes at der fremdeles blev tillagt den paagjældende Overlæge et aarligt Honorar af 1000 Kr. for Udførelsen af den omhandlede Virksomhed.

Da der imidlertid ved den i det nye Fængsel ved Vesterfælledvej etablerede Sygeafdeling var aabnet Mulighed for, at Iagttagelse af Arrestanters Sindstilstand kunde ske dér under Forudsætning af, at der ved Fængslet ansattes en Læge med fornøden psykiatrisk Fordannelse, og da der var bevilget Løn for en særskilt Fængselslæge af en saadan Beskaffenhed, at Pladsen kunde ventes søgt af en Læge, der fyldestgjorde den nævnte Forudsætning, vilde Justitsministeriet ikke kunne forsvare i sin Interesse at søge den ved Finansaaret 1895—96 udløbende midlertidige Bevilling af et aarligt Honorar til Overlægen ved Kommunehospitalets 6te Afdeling for Udførelsen af det omhandlede Hverv fornyet og vilde saaledes ikke se sig i Stand til at opretholde den hidtil bestaaende midlertidige Ordning, hvorefter bemeldte Overlæge udførte de omhandlede Forretninger, der i Henhold til kgl. Resolution af 10de November 1866 paahvilede Docenten i Retslægevidenskab ved Universitetet. Da derhos bemeldte Docent ikke var i Stand til at udføre de paagældende Forretninger, eftersom han ikke havde nogen Sygeafdeling, og eftersom man i Henhold til det af Sundhedskollegiets Majoritet udtalte heller ikke vilde kunde lade ham foretage den fornødne Undersøgelse af vedkommende Arrestanter i det nye Fængsels Sygeafdeling, vilde Justitsministeriet se sig nødsaget til at søge Resolutionen af 10de November 1866, hvis Forudsætninger vare bortfaldne, forandret derhen, at Observationen af Arrestanters tvivlsomme Sindstilstande for Københavns Retskreds's Vedkommende blev udsondret fra Posten som Docent i Retslægevidenskab ved Københavns Universitet og henlagt til Fængselslægen ved de københavnske Fængsler, medmindre Kirke- og Undervisningsministeriet i de Studerendes Interesse maatte se sig i Stand til at skaffe det fornødne Beløb til fremdeles at fortsætte den hidtil bestaaende Tilstand.

Kirke- og Undervisningsministeriet udbad sig derefter under 17de Oktober 1895 en Erklæring fra Konsistorium, der under 21de Januar 1896 indsendte en Skrivelse 10de s. M. fra *det lægevidenskabelige Fakultet*, hvori dette udtalte, at saafremt det nu blev overdraget Retslægen at afgive de nævnte Skjøn, og man altsaa satte sig ud over de Ulemper, der vare forbundne med, at han kom til at undersøge Arrestanterne paa en af en anden Læge bestyret Sygeafdeling, der tilmed ikke var særlig beregnet paa psykiatriske Undersøgelser, — vilde det omspurgte Materiale ikke komme Undervisningen i legal Medicin til gode, da der ikke tilstedes de Studerende Adgang til Fængslet; og hvis dette mod Forventning skulde ske, vilde dog Fængslet fjerne Beliggenhed i Forbindelse med Materialets Lidenhed umuliggjøre dettes Anvendelse til klinisk Undervisning, medens det paa Kommunehospitalets 6te Afdeling sammen med de øvrige sindssyge Patienter vilde kunne danne en Klinik, hvor Undersøgelserne kunde foretages under de i enhver Henseende gunstigste Betingelser og blive af Betydning for den psykiatriske Undervisning. Der var saa meget mindre Grund til for Øjeblikket at forlade den hidtil værende Ordning, som det dog indtil videre vilde blive nødvendigt at lade alle de *kvindelige* Arrestanter observere paa Kommunehospitalets 6te Afdeling, da der i Fængslerne ikke fandtes noget Sygehus. Fakultetet skulde derfor anbefale, at den hidtil værende Ordning i Undervisningens Interesse opretholdtes, i ethvert Tilfælde saa længe Fængslerne kun kunde modtage Mænd til Observation.

Konsistorium sluttede sig i Skrivelse af 21de Januar s. A. ved Indsendelsen af Fakultetets Erklæring til dettes Udtalelser og indstillede, at den hidtil bestaaende Ordning søgtes bibeholdt, saaledes at der eventuelt søgtes Bevilling i dette Øjemed paa Finansloven for 1896—97.

Til 3die Behandling af Finanslovsforslaget for Finansaaret 1896—97 i Folkethinget blev der af Kirke- og Undervisningsministeriet stillet Forslag om Optagelse paa Universitetets Budget under Udgiftspost 7 af en ny Underkonto: Midlertidigt Honorar til Overlægen ved Kommunehospitalets 6te Afdeling for Foretagelse af lægevidenskabelige Skjøn over tvivlsomme Sindstilstande efter Retternes Begjæring ... 1000 Kr., jfr. Rigsdagstidende 1895—96 Tillæg B. Sp. 925—28. Forslaget blev ikke tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg og taget tilbage af Ministeren, jfr. Folkethingstidende s. A. Sp. 4288—89 og 4301.

Fornævnte Skjøn afgives paa samme Maade som hidtil, dog uden Honorar til Overlægen.

c. Kgl. Resolution af 18de September 1895 og Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 25de s. M. om Forandringer i Bestemmelserne for den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen og den lægevidenskabelige Embedsexamen.

I Skrivelse af 14de November 1894 til *Konsistorium* meddelte *det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet*, at der under de Forhandlinger, der vare førte i Fakultetet i Anledning af en Skærpelse af Artium, var blevet udtalt et Ønske om, at faa ogsaa den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen skærpet. Det blev da overdraget Formanden for Kommissionen for denne Examen at fremsætte Forslag i saa Henseende til Drøftelse i Fakultetet. Det var jo vel bekjendt, hvor uheldige Forholdene for Tiden vare paa Grund af den store Mængde af Studerende, hvilket blandt andet medførte en ivrig Konkurrence mellem dem om hurtigst muligt at komme til at deltage i Hospitalsovelserne; men hertil krævedes kun, at de havde absolveret den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen. Dette kunde imidlertid ske med næsten en hvilken som helst Karakter, og der var ikke fastsat noget Minimum for at have bestaaet. Der vilde meget vanskeligt kunne blive Tale om en Rejicering derved, at en Kandidat fik Nul, fordi den ene af de to Karakterer, der gaves til denne Examen, fremkom ved Sammenlægning af 3 og den anden ved Sammenlægning af 2 Specialkarakterer. Forholdene vare for Tiden saaledes, at en Studerende ikke vilde kunne rejceres, selv om han fik Nul i Fysik og Botanik, eller i praktisk kemisk Analyse, naar han blot fik Non i Zoologi eller i mundtlig kemisk Prøve. Det var deprimerende for Fakultetets Lærere at arbejde under saadanne Forhold.

Idet Fakultetet gik ud fra, at den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen iøvrigt ikke blev forandret i de to Punkter, at de 5 Specialkarakterer tælles sammen til 2, saaledes at disse vedblivende bleve regnede med til den lægevidenskabelige Embedsexamen — hvilket vilde være nødvendigt, naar der sattes en Minimumsgrænse for bestaaet, for at de Studerende ikke skulde lade sig nøje med at opnaa netop at bestaa, — foreslog Fakultetet, at der maatte blive foretaget den Forandring, at der til bestaaet Examen forlangtes, at Summen af de to ved Sammentællingen fremkomme Karak-

terer skulde udgjøre mindst 13 Points, og at Nul i en af Specialkaraktererne medførte, at Kandidaten ikke bestod Examen.

Efter Konsistoriums Anmodning afgav *det lægevidenskabelige Fakultet* under 5te April 1895 en Erklæring over Sagen, hvori Fakultetet bemærkede, at det kunde tiltræde det matematisk-naturvidenskabelige Fakultets Forslag, dog kun under Forudsætning af, at en Forandring af Karakterberegningen ved den lægevidenskabelige Embedsexamens 1ste og 2den Del samtidig blev gennemført. Fakultetet foreslog derhos, at ingen paany maatte indstille sig til den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen før et Aar efter, at han sidste Gang havde været oppe, hvorved kunde haabes modarbejdet de Studerendes Tilbøjelighed til at gaa uforberedte op til denne Examen.

At Fakultetet kun kunde tiltræde de ovenfor nævnte Forslag under Forudsætning af, at der samtidigt indførtes en Forandring i Bestemmelsen om det laveste Pointsantal ved den samlede Embedsexamen, vilde være indlysende, naar man betænkte, at naar Kandidaten fra Forberedelsesexamen medbragte 13 Points, blev den allerede nu overordentlig lille Sum, der skulde tilvejebringes af de øvrige 14 Karakterer, yderligere nedsat til et næsten forsvindende Minimum.

Som bekjendt var Karakterskalaen for lægevidenskabelig Embedsexamen saaledes indrettet, at der fordredes som Minimum til: Laudabilis præ ceteris 232, Laudabilis 168, Haud illaud. I. gr. 104, Haud illaud. II. gr. 40 og Non contemnendus 16 Points eller Gjennemsnittet for 16 Specialkarakterer henholdsvis $14\frac{1}{2}$, $10\frac{1}{2}$, $6\frac{1}{2}$, $2\frac{1}{2}$ og 1. Medens der altsaa for at opnaa Laudabilis fordredes et Pointsantal af mellem 168 og 232 (en Gjennemsnitskarakter af $10\frac{1}{2}$ — $14\frac{1}{2}$) kunde man endnu bestaa medicinsk Embedsexamen med en samlet Sum af 16 Points (eller gjennemsnitlig Specialkarakter = 1)! — og, vel at mærke, derved erhverve sig jus practicandi.

Undersøgte man nu, hvorvidt den lavere Karakter Non contemnendus og Haud illaud. II. gr. virkelig forekom med en saadan Hyppighed, at de fik praktisk Betydning, da fandt man, at i Tidsrummet fra Januar 1875 til Januar 1895 var Embedsexamen fuldendt af 869 Kandidater, og at der blandt disse var 3, som havde faaet Non contemnendus til Hovedkarakter, og 50, som havde bestaaet med Haud illaud. II. gr. Fordelingen paa de enkelte Aar og hver Kandidats Pointsantal var opført paa den medfølgende Liste*),

*) Haud illaud. II. gr.	Noncontemn.	Haud illaud. II. gr.	Noncontemn.
1875 Vinter.		1881 Vinter.	12
Sommer.		Sommer $53\frac{1}{6}$	1
1876 Vinter $80\frac{2}{3}$	1	1882 Vinter $70\frac{1}{6}$, $59\frac{1}{3}$..	2
Sommer $94\frac{5}{6}$, $73\frac{1}{6}$..	2	Sommer.	
1877 Vinter 49.	1	1883 Vinter $78\frac{1}{3}$	1
Sommer 52.	1	Sommer $100\frac{1}{3}$	1
1878 Vinter.		1884 Vinter $100\frac{1}{2}$	1
Sommer $60\frac{1}{3}$	1	Sommer.	
1879 Vinter $165\frac{1}{2}$ +	1	1885 Vinter.	
Sommer $99\frac{1}{6}$, $68\frac{1}{3}$..	2	Sommer.	
1880 Vinter $103\frac{1}{3}$	1	1886 Vinter $78\frac{1}{3}$	1
Sommer $93\frac{5}{6}$, $44\frac{1}{2}$..	2	Sommer $83\frac{1}{3}$	1
	12		20

hvor tillige var sat Mærke (†) ved tre Tilfælde, hvis Tal oversteg 104, men hvis Hovedkarakter dog blev Haud illaud. II. gr. paa Grund af negative Specialkarakterer i Klinikerne. Det viste sig, at de laveste Karakterer forekom ikke saa ganske sjældent, og tillige, at der i den sidste Tid var en kjendelig Forøgelse i det absolute Antal af til Lægepraxis berettigede Kandidater, hvis Examenskarakter var betydeligt under det middelmådige.

Da Fakultetet forment, at hverken den Kundskabsmasse, der svarede til Hovedkarakteren Non contemnendus, eller den, der udtrykkedes ved i det mindste de lavere Tal indenfor Haud illaud. II. gr., var tilstrækkelig til, at man burde betro Indehaveren det Ansvar, som paahvilede en Læge, da der endvidere syntes at vise sig Antydning af, at de ringe Examensresultater vare i Færd med at tiltage, og da endelig den stærke Tilstrømning af Studerende og den dermed følgende Fare for Lægestandens Stilling maatte paalægge Universitetet at vaage med forøget Opmærksomhed over de unge Lægers Kundskabsstandpunkt — vilde Fakultetet finde det rigtigst at indskrænke den nuværende Mulighed for Tilgang af ringere Kandidater og foreslog derfor at forhøje den gjældende Minimumsværdi for bestaaet Embedsexamen. Hvor højt man vilde sætte denne Minimumsgrænse, blev jo til en vis Grad vilkaarlig; at Non contemnendus burde udelukkes fra at gjælde for »bestaaet«, var vel for det første utvivlsomt, men efter Fakultetets Skjøn burde man gaa adskilligt højere op og kunde passende — ved Siden af Gjennemsnitssummen $6\frac{1}{2}$ for de to Sammentællingskarakterer ved Forberedelsesexamen — fordre en Gjennemsnitssum = 5 (rent Haud illaud. II. gr.) for de øvrige 14 Specialkarakterer, saa at det mindste Pointsantal, med hvilket lægevidenskabelig Embedsexamen kunde bestaa, blev: $13 + 5 \times 14 = 83$. Dette vilde — jfr. den medfulgte Karakterliste — i 1875—95 have udelukket de tre Non contemn. og 27 af de 50 Haud illaud. II. gr. (Forskjellen i Karakterbetydningen ved Forberedelsesexamen ikke medregnet); men en saadan Skærpelse vilde formodentlig tillige bringe de ringere Kandidater til at betænke sig overfor den Omstændighed, at de lave Specialkarakterer virkelig fik en Indflydelse paa Muligheden for at bestaa Examen, hvad de for Øjeblikket faktisk ikke havde*), naar undtoges det rejserende Nul.

Haud illaud. II. gr.	Noncontemn.	Haud illaud. II. gr.	Noncontemn.
	20		29
1887 Vinter.....		1892 Vinter.....	32 $\frac{1}{6}$ 1
Sommer 96 $\frac{1}{3}$	1	Sommer 90 $\frac{1}{2}$	1
1888 Vinter.....	31 $\frac{1}{3}$ 1	1893 Vinter 70 $\frac{2}{3}$	1
Sommer 55 $\frac{5}{6}$	1	Sommer 100 $\frac{1}{3}$, 77 $\frac{2}{3}$, 68 $\frac{1}{6}$	3 25..... 1
1889 Vinter.....		1894 Vinter 77 $\frac{1}{2}$, 73 $\frac{1}{6}$, 46 $\frac{1}{2}$	3
Sommer 97 $\frac{1}{3}$	1	Sommer 99, 96, 76 $\frac{1}{6}$, 72 $\frac{5}{6}$, 67 $\frac{1}{2}$, 63, 50 $\frac{1}{2}$	7
1890 Vinter 103, 91 $\frac{1}{3}$	2	1895 Vinter 96 $\frac{2}{3}$, 93 $\frac{1}{2}$, 83 $\frac{1}{2}$, 81 $\frac{1}{6}$, 64 $\frac{1}{2}$, 42 $\frac{1}{2}$	6
Sommer.....		Sommer.....	
1891 Vinter 96 $\frac{1}{3}$	1		
Sommer 137 $\frac{1}{6}$ †, 120 $\frac{1}{2}$ †			
99 $\frac{1}{6}$	3		
	29		50
	1		3

*) Den paa Listen opførte Karakter Non contemnendus med 32 $\frac{1}{6}$ Points var f. Ex. sammensat af følgende Partialsummer: Forberedelsesexamen 18 $\frac{1}{2}$, 1ste Del 15 $\frac{1}{3}$, 2den Del $\div$ 12 $\frac{2}{3}$!

Fakultetet skulde derfor foreslaa, »at der til at bestaa den lægevidenskabelige Embedsexamen krævedes et Pointsantal af mindst $(13 + 5 \times 14) = 83$ «.

Der var endnu en Forandring i Reglerne for Karakterberegningen, som Fakultetet ved denne Lejlighed kunde ønske at se gennemført. Som bekendt blev det i sin Tid bestemt, at »ingen Kandidat kan, selv med et overskydende Antal Points erholde Laudabilis til Hovedkarakter, naar han i nogen af de to kliniske Prøver har faaet en ringere Karakter end et fuldt Haud illaud. II. gr., og ingen kan opnaa Haud illaud. I. gr., som har faaet et fuldt Non contemnendus eller derunder i en af de nævnte Prøver, hvorimod Hovedkarakteren i det nævnte Tilfælde bliver at nedsætte til Haud illaud. I. gr. i Stedet for Laudabilis og til Haud illaud. II. gr. i Stedet for Haud illaud. I. gr.«.

Da det imidlertid havde vist sig, at denne Bestemmelse kun yderst sjældent kom til Anvendelse, — da man trods dette havde set Exempel paa, at den havde ramt Kandidater, som i det hele havde vist sig fuldt kvalificerede til at erholde endog en god første Karakter, — og da de to kliniske Prøver just vare saadanne, ved hvilke Tilfældigheder (paa Grund af Vanskeligheden ved at erholde et ensartet Examinationsmateriale) spillede en særlig stor Rolle, havde Fakultetet ment at burde foreslaa, at fornævnte Bestemmelse maatte bortfalde.

I Anledning af det lægevidenskabelige Fakultets nye Forslag om gentagen Prøve ved den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen afgav *det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet* under 10de Maj 1895 en Erklæring, hvori det udtalte, at det meget vel kunde tiltræde Forslaget. Men da der ved den nævnte Examen kun holdtes Prøve i Botanik en Gang om Aaret (om Sommeren), men i de øvrige Fag to Gange aarlig (Juni og Januar), kunde den samlede Examen tages paa to væsentlig forskellige Maader: enten saaledes at Prøven aflagdes i Juni—Juli i alle Fag, eller saaledes at Prøven i Botanik aflagdes i Juni, Prøven i de øvrige 3 Fag i den nærmest følgende eller foregaaende Januar, ja det var endog tilladt at aflægge Prøve i Botanik den ene Sommer, og i de 3 øvrige Fag den næste (Ministeriets Skrivelse af 18de December 1886). Den Form, det lægevidenskabelige Fakultet havde givet Forslaget, vilde som Følge heraf kunne medføre, at der blev $1\frac{1}{2}$ eller endog 2 Aar mellem gentagne Prøver i samme Fag. Fakultetet foreslog derfor at give Forslaget følgende Form: »Saafremt Prøven i alle 4 Fag ved lægevidenskabelig Forberedelsesexamen ikke aflægges samtidigt i Juni—Juli, men deles i to Prøver, skulle disse aflægges med et halvt Aars Mellemrum. Gjentagen Prøve i samme Fag kan kun finde Sted med et Aars Mellemrum«.

Konsistorium indstillede i Skrivelse af 22de Juni 1895 til Ministeriet, at der søgtes udvirket de af Fakulteterne ønskede Forandringer i de for den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen og den lægevidenskabelige Embedsexamen da gjældende Bestemmelser.

Ministeriet meddelte derefter *Konsistorium* ved Skrivelse af 25de September s. A., at det paa Ministeriets Forestilling ved *kgl. Resolution af 18de s. M.* var bifaldet,

»at Post B. 1. i de ved allerhøjeste Resol. af 8de Juli 1870 fastsatte Bestemmelser vedrørende Forberedelsesexamen for Lægestuderende og den lægevidenskabelige Embedsexamen, saalydende:

Ingen Kandidat kan selv med et overskydende Antal Points erholde Laudabilis til Hovedkarakter, naar han i nogen af de to kliniske Prøver har faaet en ringere Karakter end et fuldt Haud illaud. II. gr., og ingen kan opnaa Haud illaud. I. gr., som har faaet et fuldt Non contemnendus eller derunder i en af de nævnte Prøver, hvorimod Hovedkarakteren i det nævnte Tilfælde bliver at nedsætte til Haud illaud. I. gr. i Stedet for Laudabilis og til Haud illaud. II. gr. i Stedet for Haud illaud. I. gr.,

bortfalder,

at Posterne 2 og 3 i de ved allerhøjeste Resol. af 17de December 1886 fastsatte Bestemmelser angaaende Tiden for Afholdelse af den lægevidenskabelige Forberedelsesexamens botaniske Del bortfalde og erstattes af følgende Bestemmelser: Saafremt Prøven i alle 4 Fag ved lægevidenskabelig Forberedelsesexamen ikke aflægges samtidigt i Juni—Juli, men deles i to Prøver, skulle disse aflægges med et halvt Aars Mellemrum; gjentagen Prøve i samme Fag kan kun finde Sted med et Aars Mellemrum,

samt at Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet bemyndiges til at fastsætte de nærmere Bestemmelser, som maatte være nødvendige for Gjennemførelsen af ovennævnte Forandringer«.

Ministeriet bemærkede derhos, »at det, da Bestemmelserne vedrørende lægevidenskabelig Forberedelsesexamen og Embedsexamen foreligge i høj Grad spredte, finder det rettest, at de samles i en fælles Bekjendtgørelse, og det bedes paalagt vedkommende Fakultet at foranstalte det fornødne i saa Henseende samt at indsende Forslag til Ministeriet«.

I Forbindelse med fornævnte Skrivelse meddelte *Ministeriet* ved Skrivelse af 25de September 1895 Konsistorium, at Ministeriet bifaldt, at endvidere efterfølgende to Bestemmelser traadte i Kraft ved den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen, nemlig:

»1. En Kandidat har ikke bestaaet den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen, naar Summen af de to ved Sammentællingen erholdte Karakterer er mindre end 13 eller naar en af de fem Specialkarakterer er Nul, og

2. Til at bestaa den lægevidenskabelige Embedsexamen udkræves et Pointsantal af $(13 + 5 \times 14)$ 83 Points, saaledes at de henholdsvis i Ministeriets Skrivelser af 15de Juli og 11te November 1870 fastsatte Regler ændres i Overensstemmelse hermed«.

Efter at Konsistorium under 11te December 1895 til Ministeriet havde indsendt Skrivelser fra det lægevidenskabelige og det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet om Tiden for de forandrede Bestemmelseres Ikrafttræden, bifaldt *Ministeriet* ved Skrivelse af 17de s. M. til Konsistorium, »at de ved kgl. Resolution af 18de September s. A. medførte Forandringer i Bestemmelserne vedrørende Forberedelsesexamen for Lægestuderende og den lægevidenskabelige Embedsexamen træde i Kraft for dem, der indstille sig til at begynde Forberedelsesexamen for Lægestuderende i Januar 1896,

og fra den forestaaende lægevidenskabelige Embedsexamen i Vinteren 1895—96«.

d. Kgl. Resolution af 25de Marts 1896 om midlertidig Bortfalden af Prøven i anatomisk Dissektion ved 1ste Del af den lægevidenskabelige Embedsexamen.

I Skrivelse af 25de November 1895 indberettede det lægevidenskabelige Fakultet til Konsistorium, at det fra *Professor* i Anatomi, Dr. med. Chievitz havde modtaget en Skrivelse, hvori denne bemærkede følgende. Det var Fakultetet noksom bekjendt, at den yderst ringe Forsyning med Lig i Forbindelse med det store Antal Studerende allerede i mange Aar havde beredt Undervisningen i Anatomi de største Vanskeligheder. Muligheden for praktisk anatomisk Uddannelse var nu sunket saa langt ned, at det efter hans Skjøn ikke længere var forsvarligt at fordre en Examensprøve. Erfaringerne fra de senere Aar viste tydeligere og tydeligere, at de Studerende ikke med den nuværende Øvelse vare i Stand til at aflægge en Prøve, der kunde gjøres til Gjenstand for en alvorlig Bedømmelse, saa meget mindre som der maatte tages til Takke med alt forhaanden værende Materiale, uden at der kunde gjøres noget Udvalg efter dets større eller mindre Brugbarhed til Præparation. Naar Examenskaraktererne desuagtet ikke havde vist nogen Nedgang med Aarene, kom dette naturligvis af, at Examinator og Censorer havde anset sig for tvungne af Omstændighederne til efterhaanden at forandre Maalestokken for Bedømmelsen; men herved var man naaet saa vidt som det paa nogen Maade var forsvarligt og muligt. Efter de hidtidige Resultater af Bestræbelserne for at tilvejebringe rigeligere Undervisningsmateriale turde det ikke antages, at fortsatte Forhandlinger vilde hidføre nogen tilstrækkelig Forandring, og der blev da formentlig ikke andet at gjøre end at ophæve Prøven i Dissektion ved lægevidenskabelig Embedsexamen, — hvorved man tillige vandt den lille Fordel, at det Materiale, som hidtil var medgaaet til Examen, i de sidste 10 Aar gennemsnitlig $\frac{1}{3}$ af den hele Forsyning, kunde anvendes til Undervisningen.

Men hvis denne Examen bortfaldt, maatte man paa anden Maade sikre sig, at de Studerende benyttede den Lejlighed til Dissektionsovelse, som det endnu var muligt at forskaffe dem; og i denne Anledning antog han, at det vilde være rettest, at der som Betingelse for at kunne indstille sig til 1ste Del af Embedsexamen forredes Bevis for, at Vedkommende havde deltaget med *Flid* i Dissektionsovelserne, saa vidt Materiale havde kunnet skaffes ham. Tilføjelsen »med Flid« ansaa han for nødvendig trods den arbitrære Myndighed, som herved lagdes i den enkelte Lærers Haand; i Virkeligheden maatte vel iøvrigt enhver af de Docenter, som ledede de bestaaende obligatoriske Kursus, eventuelt kunne udøve en saadan Indflydelse ved at nægte Attest til en forsømmelig Deltager.

Professor Chievitz foreslog derfor Fakultetet at ansøge Ministeriet om at foranledige: *a.* at Prøven i Dissektion ved lægevidenskabelig Embedsexamen bortfaldt og Hovedkarakteren ved samme Examen i Overensstemmelse hermed beregnedes ved Division af det samlede Pointsantal med 15; *b.* at der for at nogen kunde indstille sig til 1ste Del af bemeldte Examen

fordres Bevis for, at Vedkommende med Flid har deltaget i Dissektionsøvelserne, saa vidt Lejlighed har kunnet skaffes ham, og c. at Bestemmelserne i fornævnte Punkt a. traadte i Kraft ved Vinterexamen 1895—96 og Bestemmelsen i Punkt b. traadte i Kraft ved Sommerexamen 1896.

Fakultetet sluttede sig af Hensyn til de af Professor Chievitz anførte Grunde til hans Anskuelse af, at Dissektionsexamen foreløbigt bortfaldt, og anholdt om Sagens Ordning paa den af ham foreslaaede Maade. Ligeledes indstillede *Fakultetet*, at Beregningen af Hovedkarakteren ved Embedsexamen maatte blive forandret som nedenfor anført.

Konsistorium indstillede i Skrivelse af 12te December 1895 til Ministeriet, at Dissektionsprøven maatte bortfalde for den da forestaaende 1ste Del af den lægevidenskabelige Embedsexamen i Vinteren 1895—96 og Karakterberegningen for denne ændres i Overensstemmelse dermed, medens *Konsistorium* forbeholdt sig at indkomme med yderligere Indstilling for fremtidige Examiners Vedkommende.

Ved Skrivelse af 21de December 1895 meddelte Ministeriet *Konsistorium*, at det efter Ministeriets Forestilling ved *kgl. Resolution af 19de s. M.* var bifaldet, »at Prøven i Dissektion bortfalder ved den nu paabegyndte lægevidenskabelige Embedsexamens 1ste Del«.

Ministeriet tilføjede, at det bifaldt, at Karakterberegningen for saa vidt angik den paabegyndte Examen overensstemmende med *Fakultetets* Indstilling ændredes saaledes, »at Hovedkarakteren for de Studerende, som uden at have aflagt Prøve i Dissektion fuldende den lægevidenskabelige Embedsexamen, beregnes saaledes, at der for at opnaa nedenstaaende Hovedkarakter fordres mindst vedføjede Pointsantal:

for at opnaa *Laudabilis præ ceteris* $14\frac{1}{2} \times 15$ eller $217\frac{1}{2}$ Points,

(i Stedet for som nu $14\frac{1}{2} \times 16$ eller 232 Points)

for at opnaa *Laudabilis* $10\frac{1}{2} \times 15$ eller $157\frac{1}{2}$ Points,

(i Stedet for som nu $10\frac{1}{2} \times 16$ eller 168 Points)

for at opnaa *Haud illaudabilis primi gradus* $6\frac{1}{2} \times 15$ eller $97\frac{1}{2}$ Points,

(i Stedet for som nu $6\frac{1}{2} \times 16$ eller 104 Points),

og for at bestaa Examen med *Haud illaudabilis secundi gradus* mindst et Pointsantal af $13 + 5 \times 13$ eller 78 Points,

(i Stedet for som nu $13 + 5 \times 14$ eller 83 Points).

Under 14de Marts 1896 indsendte *Konsistorium* til Ministeriet et fornyet Andragende af 1ste s. M. fra *det lægevidenskabelige Fakultet* om Dissektionsprøvens midlertidige Bortfalden. *Fakultetet* henledte Opmærksomheden paa, at det med Sikkerhed kunde ventes, at den ringe Forsyning med Lig til Undervisningen ikke vilde forøges, men snarere vilde vedblive at tage af, og at de samme Grunde, som havde ført til at suspendere Dissektionsprøven ved den sidst afholdte Embedsexamen, derfor uden Tvivl atter vilde gjøre sig gjældende ved de kommende Examiners. *Fakultetet* havde i den Anledning taget under Overvejelse, hvorvidt det maatte være muligt paa den ene eller anden Maade at modificere den nuværende Dissektionsexamen; men disse Overvejelser havde ikke ført til noget Resultat, idet det ikke havde været muligt at finde en brugelig Ordning, som med den ringe Lejlighed til praktiske Øvelser, som kunde skaffes de Studerende,

kunde sikre Prøven det nødvendige Præg af Grundighed og Alvor. Paa den anden Side udtalte Fakultetet, at det vel kunde være muligt, at man ved at lade Dissektionsexamen bortfalde og anvende alt disponibelt Materiale til Undervisningen vilde faa større Udbytte af Undervisningen end hidtil, dels paa Grund af den Tilvæxt, som det Materiale, der ellers blev anvendt til Examen, vilde udgjøre; men især fordi Materialet, naar der dissekeredes med Examen for Øje, efter vedkommende Professors Erfaring ikke blev anvendt saa alsidigt og grundigt udnyttet, som dets Sparsommelighed udkrævede, medens det modsatte snarere turde antages at blive Tilfældet, naar der aldeles ikke blev at tage Hensyn til bestemte Examensopgaver.

Konsistorium indstillede i Henhold til Fakultetets Udtalelser, at Prøven i Dissektion indtil videre maatte bortfalde, og at det fremtidigt, første Gang ved Vinterexamen 1896—97, gjordes til Betingelse for at indstille sig til lægevidenskabelig Embedsexamens 1ste Del, at Vedkommende fremlagde Bevis for at have deltaget i Dissektionsøvelserne i Overensstemmelse med den for disse Øvelser gjældende Undervisningsordning.

Under 27de Marts 1896 meddelte Ministeriet *Konsistorium*, at det efter Ministeriets Forestilling ved *kgl. Resolution af 25de s. M.* var bifaldet,

»at Prøven i anatomisk Dissektion ved lægevidenskabelig Embedsexamen indtil videre bortfalder samt

at det fremtidigt, første Gang ved Vinterexamen 1896—97, fordres som Betingelse for at indstille sig til lægevidenskabelig Embedsexamens 1ste Del, at Vedkommende ved Attest fra den paagjældende Lærer godtgjør at have deltaget i Dissektionsøvelserne i Overensstemmelse med den for disse Øvelser gjældende Undervisningsordning«.

Ministeriet tilføjede, at det bifaldt, »at Karakterberegningen i Overensstemmelse hermed ændres paa samme Maade som bestemt ved Ministeriets Skrivelse af 21de December 1895«. (Jfr. forrige Side).

e. *Forskjellige Afgjørelser.*

Ved Skrivelse af 30te December 1895 meddelte Ministeriet det lægevidenskabelige Fakultet Tilladelse til at afholde Examen i Klinik ved den lægevidenskabelige Embedsexamens 2den Del i Februar Maaned 1896 indtil den 20de s. M. inclusive, da Examinationen i Klinik, paa Grund af det store Antal Studerende, der havde indtegnet sig til Prøven, ikke kunde fuldføres i Januar Maaned s. A. — Ligeledes meddelte Ministeriet ved Skrivelse af 18de Maj 1896 det lægevidenskabelige Fakultet Tilladelse til af Hensyn til det store Antal Studerende, der havde indtegnet sig til den lægevidenskabelige Embedsexamen i Sommeren 1896, Tilladelse til at lade Examen tage sin Begyndelse den 27de Maj. s. A.

— Under 27de Juni 1896 udbad Kirke- og Undervisningsministeriet sig *Konsistoriums* Yttringer i Anledning af en fra den almindelige Lægeforenings Bureaus Sagfører indkommen Forespørgsel angaaende et formentlig uhjemlet Opslag vedrørende Indtegningen til den lægevidenskabelige Embedsexamen i Sommeren 1896 samt en af det lægevidenskabelige Fakultet i denne Anledning afgivne Udtalelse.

I Konsistoriums Svarskrivelse af 8de Juli s. A. bemærkedes, at det omhandlede Opslag efter de foreliggende Oplysninger blandt andet havde indeholdt, at Indtegningen til bemeldte Examen var bindende, saaledes at den, der indtegnede sig, betragtedes som havende begyndt Examen, og den væsentligste Betydning heraf, som dog ikke i Opslaget var nærmere angivet, maatte være, at de Indtegnede ikke paany kunde indstille sig til Examen uden særlig Dispensation før efter et Aars Forløb, selv om de afmeldte sig før selve Examensdagen. For saa vidt bemeldte Opslag var affattet af det lægevidenskabelige Fakultets Dekanus paa egen Haand, maatte bemærkes, at det ikke gik udenfor den en Dekanus tilkommende Myndighed, saa at Spørgsmaalet alene drejede sig om, hvorvidt den ovenfor angivne Passus i Opslaget kunde anses for stemmende med de gjældende Examensregler. I saa Henseende havde Fakultetets Dekanus med Føje henvist til, at der ikke fandtes nogen særlig Bestemmelse om, hvornaar Examen skulde betragtes som begyndt, og særlig at hverken kgl. Resolution af 18de Maj 1847 eller andre Normer, der tale om at begynde Examen, f. Ex. Anordn. af 26de September 1890 § 9, kgl. Resolution af 2den April 1895, indeholde nogen saadan Definition. Efter Sprogbrugen syntes det imidlertid ikke at kunne siges, at Indtegning til en Examen var en Begyndelse af denne, ved Indtegningen erklærede Kandidaten sig tilsinds at lade sig prøve, men selve Prøven var ikke derved begyndt. Ganske vist fandtes der Exempler paa, at offentlige Handlinger anses begyndte ved det første officielle Skridt, som Vedkommende foretager i Sagen, men i Analogi hermed at udvide Udtrykket »begyndt Examen« til ogsaa at omfatte Indtegnelsen til Examen, kunde ikke erkjendes for rigtigt. Selv om der forelaa en fuldstændig Aarsagers Lighed, vilde det være betænkeligt at anvende en positiv Regel af den her omhandlede Art udover, hvad dens Ord bestemt hjemle, jfr. ogsaa Ministeriets Skrivelse af 20de Juni 1892 til det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, men da saadan Aarsagernes Lighed overhovedet næppe forelaa, bortfaldt Berettigelsen til at tage Ordene i videre Forstand end efter den sædvanlige Sprogbrug. Regelen om, at den, der har begyndt Examen, ikke paany kan stedes til samme før efter et Aars Forløb, maatte hvile paa den Betragtning, at en umoden Kandidat ikke paa kortere Tid kan opnaa den fornødne yderligere Forberedelse, og at det derfor vilde være et unyttig Tidsspilde for alle Parter at tillade ham at lade sig prøve forinden. Denne Betragtning passede paa den, der virkelig havde begyndt Examen eller fuldendt denne og derved ved at forlade Examen eller erholde mindre god Karakter havde vist sig ude af Stand til for Tiden at bestaa Prøven eller dog bestaa den med et godt Resultat, hvorimod et saadant haandgribeligt Umodenhedsbevis ikke havde, blot fordi den Studerende tog sin Indmeldelse til Examen tilbage, hvilket kunde skyldes andre Grunde, end at han virkelig var utilstrækkeligt forberedt, og overhovedet ikke kunde give en sikker Formodning om, at et halvt Aars yderligere Forberedelse vilde være utilstrækkelig for ham. Det burde i denne Forbindelse ikke lades ubemærket, at Indtegning til Universitetets Embedsexaminer ifølge de gjældende Retsregler kunde berammes til at finde Sted mindst 6 Uger før Examen. Den angivne Forstaaelse af Udtrykket »begyndt Examen« havde ogsaa hidtil været almindelig

fulgt ved Universitetet og lejlighedsvis med Bestemthed forudsat af Ministeriet, saaledes i dettes Skrivelse af 26de September 1892 til det filosofiske Fakultet.

Hvad angik Spørgsmaalet om Indførelse af nye Bestemmelser sigtende til at forhindre, at Studerende, der havde indtegnet sig til Examen, uden lovligt Forfald kunde udeblive fra Prøverne, forelaa der desangaaende intet Forslag fra det lægevidenskabelige Fakultet, og heller ikke var der fra andre Fakulteter fremkommet Ønske om deslige Bestemmelser, der ikke vel syntes at kunne gives alene for et enkelt Fakultet, men maatte fastsættes som almindelig Examensregel. Uagtet man ikke miskjendte de Betragtningers store Vægt, som det lægevidenskabelige Fakultets Dekanus havde fremført, forment Konsistorium, at der ikke burde foretages Skridt i denne Retning, forinden der havde været rigelig Lejlighed til dels at vinde Erfaring om, hvorvidt det berørte Forhold fra de Studerendes Side stadigt vilde blive fortsat, og hvorvidt det ogsaa ved andre Fakulteter end det lægevidenskabelige vilde fremkalde betydelige Ulemper, dels at forsøge, om det ikke kunde virksomt modarbejdes ved streng Anvendelse af den Regel, at Examensgebyrer skulle erlægges strax ved Indtegningen og ikke tilbagebetales, naar den Indtegnede afmelder sig.

Konsistorium tilraadede derfor, at den ommeldte Forespørgsel besvaredes saaledes, at det maatte anses for stemmende med rigtig Fortolkning af de bestaaende Retsregler, »at Indtegnning til den lægevidenskabelige Embedsexamen ligesom til andre Examineringer ved Universitetet ikke er at betragte som en Begyndelse af Examen og derfor ikke kan medføre de Virkninger, som i Henhold til de gjældende Regler følge af at have begyndt Examen«.

Ministeriet bifaldt i Skrivelse af 23de Juli 1896 den af Konsistorium fremsatte Opfattelse.

6. Forelæsninger og Examina under det filosofiske Fakultet.

I Anledning af en Forespørgsel fra Sognepræst A. Schack, om et af Universitetets Auditorier kunde blive ham overladt til i Efteraarshalvaaret 1896 at holde en Række Forelæsninger over »Udviklingsgangen i Henrik Ibsens Digtning«, meddelte Konsistorium ham i Skrivelse af 2den Juli s. A., at det beklagede, at det ikke saa sig i Stand til at overlade ham noget Auditorium i fornævnte Øjemed.

7. Forelæsninger og Examina under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

Den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen.

a. Kgl. Resolution af 18de September 1895 og Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 25de s. M. om skærpende Bestemmelser med Hensyn til fornævnte Examen.

Ved kgl. Resolution af 18de September 1895 bifaldtes det, »at Posterne 2 og 3 i de ved allerh. Resolution af 17de December 1886 fastsatte Bestem-

melser angaaende Tiden for Afholdelse af den lægevidenskabelige Forberedelsesexamens botaniske Del bortfalde og erstattes af følgende Bestemmelser: Saafremt Prøven i alle 4 Fag ved lægevidenskabelig Forberedelsesexamen ikke aflægges samtidigt i Juni — Juli, men deles i to Prøver, skulle disse aflægges med et halvt Aars Mellemrum; gjentagen Prøve i samme Fag kan kun finde Sted med et Aars Mellemrum«.

Ved Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 25de September 1895 til Konsistorium bifaldtes det endvidere, »at efterfølgende to Bestemmelser træde i Kraft ved den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen samt den lægevidenskabelige Embedsexamen, nemlig: 1. En Kandidat har ikke bestaaet den almindelige Forberedelsesexamen, naar Summen af de to ved Sammentællingen erholdte Karakterer er mindre end 13, eller naar en af de 5 Specialkarakterer er Nul, og 2. til at bestaa den lægevidenskabelige Embedsexamen udkræves et Pointsantal af $(13 + 5 \times 14)$ 83 Points, saaledes at de henholdsvis i Ministeriets Skrivelser af 15de Juli og 11te November 1870 fastsatte Regler ændres i Overensstemmelse hermed«.

Endelig bifaldt Ministeriet ved Skrivelse af 17de December 1895 til Konsistorium, »at de ved kgl. Resolution af 18de September s. A. fastsatte Forandringer i Bestemmelserne vedrørende Forberedelsesexamen for Lægestuderende træde i Kraft for dem, der indstille sig til at begynde denne Examen i Januar 1896«.

De i denne Anledning førte Forhandlinger findes foran Side 38—43.

b. Andre Afgjørelser.

Ved Skrivelse af 12te Oktober 1895 til det lægevidenskabelige Fakultet meddelte Ministeriet i Henhold til Fakultetets Indstilling, at Cand. pharm. & Stud. med. N. N. maatte overføre sine ved farmaceutisk Examen i Januar 1892 opnaaede Karakterer i Kemi og Botanik til lægevidenskabelig Forberedelsesexamen med Pointsværdi af henholdsvis 13 og 16, men at derimod Karakteren i Fysik ikke kunde tillades overført. Fakultetet havde i sin Indstilling udtalt sig for, at Tilladelsen gaves for Karaktererne i Kemi og Fysik, da Fordringerne endog vare noget større ved farmaceutisk Examen end ved lægevidenskabelig Forberedelsesexamen; derimod havde Fakultet ikke kunnet anbefale, at Overføringen tillodes for Fysikkarakterens Vedkommende.

8. Magisterkonferenser.

Bestemmelser om Fordringerne ved Magisterkonferenserne i Mathematik, Astronomi, Fysik og Kemi.

I Skrivelse af 27de Maj 1896 meddelte det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet, at det flere Gange havde været paa Tale i Fakultetet, at der burde foretages Forandringer ved Bestemmelserne om Magisterkonferenser i Mathematik, Astronomi, Fysik og Kemi. I de hidtil gjældende Bestemmelser for disse Examiners Vedkommende henvises til Fordringerne ved den polytekniske Lærestalts Examiners; disse vare imidlertid ved den nye Ordning blevne i den Grad forandrede, at en saadan Henvisning nu

var ganske vildledende. Det havde endvidere været erkjendt, at Kundska-berne i Kemi vare meget mangelfulde for de Kandidaters Vedkommende, der ikke skulde aflægge en praktisk Prøve i Kemi. Endelig følte man det som en Ulempe, at det i flere Henseender, navnlig med Hensyn til Mathe-matikens Anvendelse i Interpolationsregning og Iagttagelseslære, var lettere at tage Magisterkonferens i Matematik eller Fysik end at tage den til-svarende Skoleembedsexamen, hvilket ikke burde være Tilfældet, da begge Examinere væsentlig gave de samme Rettigheder.

Resultatet af Fakultetets Overvejelser af denne Sag blev, at der i et Fakultetsmøde, som afholdtes den 12te Maj, vedtoges en Række Ændringer i Bestemmelserne for Magisterkonferens, hvorved Fordringerne i Bifagene i det hele stilledes ligesom ved Skoleembedsexamen, navnlig kunde denne Ordning i alt væsentligt gennemføres for Magisterkonferens i Matematik og Fysik; for Magisterkonferensen i Astronomi, og navnlig i Kemi, maatte Fordringerne i Bifagene bestemmes i Analogi hermed under Hensyn til Hovedfagets Natur.

I den nye Redaktion lød de af Fakultetet under 12te Maj 1896 ved-tagte Bestemmelser saaledes:

a. Magisterkonferens med Matematik som Hovedfag.

1. Magisterkonferensen omfatter en skriftlig, en praktisk og en mundtlig Prøve.

2. Den *skriftlige* Prøve bestaar i Besvarelser af: a. en større Opgave i Hovedfaget, hvortil anvendes en Tid af 4 til 6 Uger; b. to mindre Op-gaver i Hovedfaget, hvortil bruges 4 Timer; c. en Opgave i Astronomi eller Fysik efter Kandidatens eget Valg, ligeledes i 4 Timer. Ved de under b. og c. nævnte Prøver maa ingen Hjælpemidler benyttes uden eventuelt Tavler.

3. Den *praktiske* Prøve bestaar i en kvalitativ kemisk Analyse af et uorganisk Stof, hvortil kan anvendes en Tid af 4 Timer og som ledsages af en Redegjørelse for Fremgangsmaaden, hvortil ligeledes kan anvendes 4 Timer. Desuden maa Kandidaten have Attest for at have gennemgaaet et fysisk Øvelseskursus.

4. Den *mundtlige* Prøve omfatter foruden Hovedfaget følgende Bifag: Astronomi, Fysik og Kemi.

5. Fordringerne ere i det hele, saavel i Hovedfaget som i Bifagene, de samme som ved Skoleembedsexamen med Matematik som Hovedfag, dog saaledes, at det specielle Afsnit af Hovedfaget, som særlig opgives, maa være studeret i større Omfang og paa mere videnskabelig Maade, medens Fakultetet til Gjengjæld kan tillade nogen Indskrænkning i Bifagene.

b. Magisterkonferens med Astronomi som Hovedfag.

1. Magisterkonferensen omfatter en skriftlig, en praktisk og en mundt-lig Prøve.

2. Den *skriftlige* Prøve bestaar i Besvarelse af: a. en større Opgave i Hovedfaget, hvortil anvendes en Tid af 4 til 6 Uger; b. en mindre Op-

gave i Hovedfaget, hvortil kan bruges 4 Timer; c. to mindre Opgaver i Hjelpevidenskaberne, nemlig en i Mathematik og en efter Kandidatens Valg enten i Fysik eller Kemi, ligeledes besvarede i 4 Timer. Ved Prøverne b. og c. maa ingen Hjælpemidler bruges uden eventuelt Tavler.

3. Den *praktiske* Prøve bestaar: a. i Observationer af en opgivet Gjenstand med et af Observatoriets Instrumenter. Observationerne bør under gunstige Vejrforhold tilendebringes paa en Nat (Dag). Til Observationernes Reduktion tilstaas en Uge. b. i en kvalitativ kemisk Analyse af et uorganisk Stof, hvortil kan anvendes 4 Timer og som ledsages af en Redegjørelse for Fremgangsmaaden, hvortil ligeledes kan anvendes 4 Timer. Desuden maa Kandidaten have Attest for at have gennemgaaet et fysisk Øvelseskursus.

4. Den *mundtlige* Prøve omfatter foruden Hovedfaget følgende Bifag: Mathematik, Fysik og Kemi.

5. I Hovedfaget fordres Kundskab til begge Astronomiens Hovedafdelinger, baade den sfærisk-praktiske Del og den theoretisk-fysiske, til Astrofysiken og til Astronomiens Historie. I Bifagene ere Fordringerne de samme som, naar de ere Bifag ved Skoleembedsexamen med Mathematik eller Fysik som Hovedfag.

c. *Magisterkonferens med Fysik som Hovedfag.*

1. Magisterkonferensen omfatter en skriftlig, en praktisk og en mundtlig Prøve.

2. Den *skriftlige* Prøve bestaar i Besvarelse af: a. en større Opgave i Hovedfaget, hvortil anvendes en Tid af 4 til 6 Uger; b. en mindre Opgave i Fysik og to Opgaver i Mathematik, til hvilke der kan bruges en Tid af 4 Timer. Til de sidste Opgavers Besvarelse maa ingen Hjælpemidler bruges uden eventuelt Tavler.

3. Den *praktiske* Prøve bestaar af 2 Prøver i Brugen af fysiske Apparater samt af en kvalitativ kemisk Analyse af et uorganisk Stof. Til Udførelsen af hver af disse Prøver kan bruges en Tid af 8 Timer, og Besvarelsen ledsages af en Beretning om Fremgangsmaaden.

4. Den *mundtlige* Prøve omfatter foruden Hovedfaget følgende Bifag: Mathematik, Astronomi og Kemi.

5. Fordringerne ere i det hele, saavel i Hovedfaget som i Bifagene, de samme som ved Skoleembedsexamen med Fysik som Hovedfag, dog saaledes, at det specielle Afsnit af Hovedfaget, som særlig opgives, maa være studeret i større Omfang og paa mere videnskabelig Maade, medens Fakultetet til Gjengjæld kan tillade nogen Indskrænkning i Bifagene.

d. *Magisterkonferens med Kemi som Hovedfag.*

1. Magisterkonferensen omfatter en skriftlig, en praktisk og en mundtlig Prøve.

2. Den *skriftlige* Prøve bestaar i Besvarelse af: a. en større Opgave i Hovedfaget, hvortil der kan anvendes en Tid af 4 Uger; b. en Opgave i teknisk Kemi, hvortil kan benyttes 6 Timer; c. en Opgave i Fysik, og

d. en Opgave i Mathematik, der bliver at besvare hver i Løbet af 4 Timer. Ved de tre sidstnævnte Opgavers Besvarelse maa ingen Hjælpemidler benyttes uden eventuelt Tavler.

3. Den *praktiske* Prøve bestaar i Udførelsen af: a. et Præparationsarbejde; b. et analytisk Arbejde. Til hvert af disse kan der anvendes en Uge, og tillades det at benytte trykte eller skrevne Hjælpemidler. Besvarelsen ledsages af en kort Beretning om Fremgangsmaaden; c. en praktisk Prøve i Fysik. Til denne kan anvendes 8 Timer og Besvarelsen ledsages af en Beretning om Fremgangsmaaden.

4. Den *mundtlige* Prøve omfatter foruden Hovedfaget, derunder dets Historie, følgende Bifag: Fysik, Mathematik, Astrofysik og Mineralogi. I Fysik ere Fordringerne væsentlig de samme, som naar Fysik er Bifag ved Skoleembedsexamen. I Mathematik fordres Kundskab i Arithmetik, Algebra, Trigonometri, Differential- og Integralregning, Plangeometri, Stereometri, analytisk Geometri, saavel i Planen som i Rummet. I Mineralogi kræves Kjendskab til Krystallernes almindelige Egenskaber, til Krystallformerne og deres Bestemmelse, til de vigtigste Mineralier, endvidere en Oversigt over den almindelige Geologis Hovedsætninger og Danmarks Geologi.

Disse Bestemmelser træde i Kraft for dem, der indstille sig til Magisterkonferens efter den 1ste Januar 1898.

IV. Prisopgaver.

I Anledning af en Skrivelse fra Cand. med. *N. J. Strandgaard* om Tilladelse til at offentliggjøre sin prisbelønnede Afhandling i Lægevidenskab for Aaret 1893—94 i forandret Skikkelse, meddelte Konsistorium ham i Skrivelse af 21de Oktober 1895, at der intet var til Hinder for, at Afhandlingen udgaves, hvorimod den, naar Forandringer foretoges, ikke maatte betegnes som Prisafhandlingen, om end der vel f. Ex. i Fortalen kunde gjøres opmærksom paa, at den var udarbejdet med Prisafhandlingen som Grundlag.

— Under 7de December 1895 sendte Konsistorium det theologiske Fakultet en 4 Dage efter Indleveringsfristen modtagen Besvarelse af den theologiske Prisopgave for 1894—95, idet Konsistorium henstillede til Fakultetet, hvorvidt det vilde lade Afhandlingen blive underkastet Bedømmelse eller ikke, med Tilføjende, at den Dom, som maatte blive fældet over den, ikke maatte kunne være til Skade for nogen af de Afhandlinger, der vare indkomne i rette Tid. En senere modtagen Skrivelse fra Forfatteren om Grunden til Afhandlingens forsinkede Indlevering blev under 18de Januar 1896 tilsendt Fakultetet. Fakultetet antog derefter Besvarelsen til Bedømmelse.

— Da Cand. jur. *N. H. Bache* som Forfatter af den indleverede Besvarelse af den statsvidenskabelige Prisopgave for 1893—94, hvilken der var blevet tilkjendt Accessit, anholdt om, at den indsendte Navneseddel maatte blive aabnet, medens han tidligere havde ønsket, at dette kun fandt Sted, saafremt hans Besvarelse blev tilkjendt Guldmedaille, meddelte Konsistorium